

Motion till riksdagen 2005/06:U230

av **Sten Tolgfors (m)**

Regeringens hantering av EU:s vapenexportembargo mot Kina

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om bristerna i regeringens hantering av EU:s vapenexportembargo mot Folkrepubliken Kina.

Motivering

Ända sedan massakern på Himmelska Fridens torg 1989 har EU-länderna på grund av allvarliga kränkningar av de mänskliga fri- och rättigheterna i Folkrepubliken Kina upprätthållit ett vapenexportembargo mot landet.

Embargot skall trots att det rör vapenexportfrågor främst ses som en politisk signal från EU-ländernas sida om missnöje med MR-situationen i Folkrepubliken Kina. Att Kina ser embargot just som en politisk signal visas av att landet samma dag som EU:s toppmöte inledde processen mot ett hävande av vapenexportembargot aviserade lagstiftning om automatiskt anfall mot Taiwan, utifall att Taiwan skulle hävda självständighet. Bedömningen av huruvida Taiwan hävdar självständighet anser sig Kina självt ha rätten att göra.

Detta var en oacceptabel signal från Pekings sida och fick EU-ländernas ledare att bromsa processen mot embargots hävande.

Den svenska regeringens agerande

Den svenska regeringen har varit oerhört passiv i diskussionen kring EU:s vapenexportembargo mot Kina. Ända fram till den vecka då EU-länderna – inklusive Sverige – beslutade att inleda processen mot ett hävande av embargot saknade regeringen en egen uppfattning i frågan.

Fel! Okänt namn på

Ännu den 16 december skrev utrikesministern i svaret på min fråga 2004/05: 554:

Regeringen har inte haft anledning att ta ställning till frågan om ett eventuellt hävande av EU:s vapenembargo mot Kina förrän ärendet har varit färdigberett inom EU.

I svaret på fråga 2003/04:1585 skrev utrikesministern den 28 september.

Från svensk sida framhåller vi att situationen för de mänskliga rättigheterna i Kina och hänsynen till regional stabilitet är viktiga faktorer att beakta i denna diskussion.

Dessa faktorer borde inte bara ha beaktats – de borde ha varit styrande för Sveriges och EU:s agerande.

Sverige borde ha drivit att ett hävande av embargot är oacceptabelt med mindre än att noggrant specificerade villkor för förbättringar av mänskliga rättigheter och demokrati i Kina uppfylls. Vidare borde Sverige ha drivit att ett hävande av embargot förutsätter att hot mot Taiwan utesluts från Folkrepubliken sida.

Strategiska intressen

När utrikesutskottet i våras behandlade min motion om vapenexportembargo var en nyckelformulering i betänkandet följande: ”Det ligger heller inte i Europas strategiska intresse att häva vapenembargot mot Kina.” Jag delar helt denna syn.

Strategiska intressen omfattar fundamentala säkerhetspolitiska frågor. När det inte anses ligga i EU:s strategiska intresse att häva embargot innebär det att det säkerhetspolitiska läget skulle kunna påverkas negativt av ett hävande.

Strategiska intressen är också långsiktiga. De ändrar sig inte över en natt, eller med mindre än en betydande politisk och militärpolitisk förändring. För att förändra ett strategiskt intresse krävs fundamentala förändringar i ett lands politik.

Begreppet strategiska intressen inkluderar kärnvapenfrågor. Kina bedriver en betydande upprustning av sin kärnvapenarsenal och förmåga att genom ny missilteknik sända missiler mot grannar och västländer.

Det är vidare så att EU inte hanterar strategiska intressen på egen hand, utan tillsammans med USA. Det är klokt att EU inte skall agera utan samråd med USA om vapenembargot, då USA i praktiken garanterar Taiwans säkerhet.

Utskottets formulering skrev fast riksdagen i att embargot varken kan eller skall hävas med mindre än att dessa strategiska intressen förändras. Det var en formulering som inte går att komma runt.

Stockholm den 29 september 2005

Sten Tolgfors (m)